

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ

Стоянова Уляна Денисівна

*здобувач освітнього ступеню «Бакалавр»,
Держаний торговельно-економічний університет*

Кондратюк Оксана Іванівна

*кандидат економічних наук, доцент,
Держаний торговельно-економічний університет*

Технологій штучного інтелекту (ШІ) стають визначальним чинником інноваційного розвитку, що забезпечує перехід до цифрової моделі економіки та підвищення ефективності корпоративного управління. Сьогодні ШІ знаходить застосування у всіх ключових функціональних сферах підприємства, таких як маркетинг, фінанси, виробничі процеси, HR-менеджмент. У комерції ШІ використовується для надання індивідуальних пропозицій клієнтам, що підвищує як лояльність клієнтів, так і обсяги продажів. У банківській сфері за допомогою ШІ аналізують моделі поведінки споживачів у режимі реального часу, щоб допомогти виявити шахрайські транзакції [1]. Крім того, підприємства можуть використовувати штучний інтелект для впровадження систем «розумного виробництва», де машини самостійно аналізують дані про стан обладнання, передбачають проблеми та швидко сигналізують про необхідність виконання технічного обслуговування. Безпека працівників може бути покращена, витрати на ремонт можуть бути зменшені, а простої виробництва - значно скорочені [2]. Крім того, існує ще багато можливостей для застосування ШІ в бізнес-операціях. Так, PwC зазначає, що до 2030 року застосування ШІ може збільшити світову економіку на понад 15,7 трильйона доларів США, причому на бізнес-сектор припадатиме значна частина цього зростання [3].

ШІ також сприяє покращенню управлінських рішень. Керівники компанії мають доступ до аналітичних інструментів, які допомагають у аналізі ризиків, виборі стратегії та моделюванні сценаріїв подій. Штучний інтелект у управлінні персоналом може автоматизувати процес найму, переглядаючи резюме та визначаючи, які кандидати найбільш кваліфіковані для задоволення потреб бізнесу [4]. Отже, інтеграція ШІ в діяльність підприємства здійснюється з метою підвищення продуктивності, оптимізації витрат, що забезпечує ефективніше використання ресурсів та сприяє зміцненню конкурентних позицій підприємства на ринку. Підприємства матимуть конкурентну перевагу, зможуть швидше реагувати на зміни попиту та створювати інноваційні

продукти, якщо вони своєчасно впровадять штучний інтелект у свої бізнес-процеси.

Але не зважаючи на позитивні сторони використання ШІ, також необхідно зазначити, що застосування штучного інтелекту не є безризиковим. Одним з ключових ризиків впровадження ШІ є потенційна втрата робочих місць через автоматизацію процесів. За оцінками експертів McKinsey [5], до 2030 року приблизно 30% сучасних професій можуть бути повністю або частково замінені ШІ. У зв'язку з цим держава та підприємства мають системно впроваджувати програми перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, а також створювати нові робочі місця, здатні компенсувати соціальні та економічні наслідки технологічної трансформації.

Ще один ризик застосування ШІ це забезпечення безпеки даних. Для застосування ШІ необхідні значні обсяги даних, що підвищує ризик конфіденційності корпоративної інформації. Підприємства зобов'язані дотримуватися всіх нормативно-правових вимог, зокрема положень Загального регламенту ЄС із захисту даних (GDPR), що регламентує процедури збору, обробки та зберігання персональної інформації [6]. Зважаючи на зазначене, можна стверджувати, що забезпечення безпеки даних є важливою умовою ефективного використання штучного інтелекту в бізнес-процесах, тому підприємства повинні поєднувати використання ШІ з політикою безпеки для мінімізації ризику витоку інформації.

Застосування штучного інтелекту також має етичний аспект. Так, якщо використання ШІ базується на обмежених або упереджених даних, існує ризик спотворення даних, що може спричинити ухвалення необ'єктивних кадрових та управлінських рішень. Для того, щоб запобігти дискримінації та підвищити довіру до технології, важливо гарантувати прозорість у їх використанні [7]. Саме такий підхід сприяє підвищенню довіри до ШІ, зменшенню дискримінаційних ризиків і підвищенню ефективності прийняття рішень на підприємстві.

Таким чином, одним з найважливіших інструментів трансформації сучасного бізнесу є штучний інтелект. За умови відповідального використання та впровадження ШІ забезпечує не лише ефективне використання ресурсів, але й підвищує якість управлінських рішень, конкурентоспроможність та інноваційний потенціал підприємства. Водночас необхідно враховувати ризики, пов'язані з етичними, правовими та соціальними наслідками застосування технології. Підприємства, які зможуть гармонійно інтегрувати людський інтелект з можливостями ШІ, отримують стратегічну перевагу та матимуть високі перспективи розвитку в умовах цифрової економіки.

Список використаних джерел:

1. Застосування штучного інтелекту у банку. URL: https://www.dias.consulting/arh/Banking_industry_PSO.pdf (дата звернення: 10.10.2025)
2. Sizing the prize: What's the real value of AI for your business and how can you capitalise? URL: <https://www.pwc.com.au/government/pwc-ai-analysis-sizing-the-prize-report.pdf> (дата звернення: 10.10.2025)
3. Global Artificial Intelligence Study: Exploiting the AI Revolution. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/analytics/assets/pwc-ai-analysis-sizing-the-prize-report.pdf> (дата звернення: 10.10.2025)
4. Білоус А. Без ШІ важко буде конкурувати. 240 українських компаній розповіли, як вони використовують штучний інтелект. Forbes Ukraine. URL: <https://forbes.ua/company/bez-vprovadzhennya-shi-bude-skladno-konkuruvati-240-ukrainskikh-kompaniy-rozpovili-yak-voni-vikoristovuyut-shtuchniy-intelekt-analiz-trendu-vid-andriya-bilousa-27052025-30066> (дата звернення: 10.10.2025)
5. The Future of Work in the Age of AI: Displacement or Risk-Shifting? URL: <https://academic.oup.com/edited-volume/34287/chapter-abstract/290663179?redirectedFrom=fulltext> (дата звернення: 10.10.2025)
6. Artificial Intelligence in Society: Opportunities and Challenges for Economic Growth. URL: <https://www.oecd.org/ai/> (дата звернення: 10.10.2025).
7. The Ethical Challenges of Artificial Intelligence in Business. URL: <https://hbr.org/> (дата звернення: 10.10.2025).